

HỒ SƠ CÂY DI SẢN VIỆT NAM

-----o0o-----

I- THÔNG TIN CHUNG:

<u>1- Tên cây:</u>	Giá tỵ
<u>2- Tên khoa học:</u>	<i>Tectona grandis</i> L.f.
<u>3- Tên địa phương:</u>	Tếch (Teck)
<u>4- Họ:</u>	Lamiaceae
<u>5- Địa chỉ nơi có cây:</u>	Chùa Linh Sơn Pháp Ấn
Thôn Khánh Thành	Xã Suối Cát
Huyện Cam Lâm	Tỉnh Khánh Hòa
<u>6- Tên cơ quan, tổ chức,</u> <u>cá nhân đang quản lý:</u>	Chùa Linh Sơn Pháp Ấn

II- THÔNG TIN CHI TIẾT:

<u>1- Nguồn gốc:</u>	Cây du nhập
<u>2- Tuổi cây:</u>	Trên 100 năm
<u>3- Giải thích cách xác định tuổi cây:</u>	

Theo ghi chép của BS. Alexandre Yersin, trước đây là ngôi nhà làm việc và nghỉ mát của ông, được xây dựng từ năm 1895, cách trang trại Suối Dầu (Trạm nghiên cứu Suối Dầu) khoảng 2km. Từ năm 1897-1915, ông đã di thực nhiều loài cây để trồng tại Suối Dầu, trong đó có các cây Cao su, Giá tỵ (Teck), ... Tính đến nay, cây Giá tỵ đã được trồng ít nhất là 106 năm.

Sau khi BS. Yersin mất (1943), ngôi nhà này được giao lại cho người cộng sự thân tín; đến năm 1968, ông này đã hiến tặng để xây dựng thành chùa Linh Sơn. Hiện nay, trong khuôn viên chùa vẫn còn 3 cây Giá tỵ được trồng từ thời ông Yersin dựng trại trước đây.

4- Chỉ tiêu đo đếm:

– Chu vi đo sát gốc: 4,1m	Đường kính gốc (D _g): 1,3m
– Chu vi đo ở 1,3 m: 2.9m	Đường kính thân (D _{1,3}): 0,9m
– Chiều cao cây: 27m	Tán lá rộng: 18 m

5- Đặc điểm hình thái - sinh thái:

Cây gỗ lớn, thân thẳng, tròn, gốc có bạnh; vỏ màu xám vàng, nứt dọc; rụng lá vào mùa khô. Lá đơn, mọc đối, phiến to đến 50cm, hình xoan, hoặc hình trứng ngược, đỉnh nhọn, mặt trên nhẵn, mặt dưới phủ lông màu vàng nhạt; vò lá non tiết ra nhựa đỏ. Hoa tự chùy, gồm những xim 3 nhánh, mọc đối; hoa nhỏ, màu trắng, tràng hợp có 6 thùy. Quả hạch hình cầu, rộng 1-2cm, phủ lớp lông dày, màu vàng; phía ngoài có đài bao bọc, 1-3 hạt/ quả. Mùa hoa: tháng 10-11; mùa quả: tháng 02-03 (năm sau).

Giá ty có nguồn gốc ở Thái Lan, Myanmar, Ấn Độ. Được nhập trồng ở nhiều tỉnh của Việt Nam, đây là một loài gỗ quý có giá trị kinh tế cao.

Gỗ màu vàng sậm, hay xám nâu, thấy rõ vòng năm. Gỗ bền, không cong vênh, không bị mối mọt. Dùng đóng du thuyền, toa xe, tà vẹt, mộc mỹ nghệ, đồ nội thất, ván lạng, ...; ngoài ra còn được dùng làm báng súng (nên Giá ty còn được gọi là cây “Báng súng”).

6- Hiện trạng của cây:

Cây sinh trưởng tốt, vẫn ra hoa, kết quả hằng năm.

7- Giá trị về mặt văn hóa, lịch sử:

Cây Giá ty ở trong khuôn viên của chùa Linh Sơn Pháp Ấn, nơi đây đã được Bộ Văn hóa – Thông tin – Thể thao và Du lịch công nhận là Di tích lịch sử lưu niệm Nhà Bác học A. Yersin (1990). Đây là một trong những di sản vô giá của Bác sỹ Yersin, người đã thừa nhận Nha Trang – Khánh Hòa là quê hương của mình.

Để bảo tồn di tích của người xưa, Trụ trì chùa vẫn giữ nguyên ngôi nhà nghỉ mát của Bác sỹ Yersin làm ngôi chánh điện thờ Phật, thờ Tổ và thờ Bác sỹ Yersin.

Linh sơn Pháp Ấn, ngôi chùa gắn bó với cuộc đời Bác sỹ Yersin, ngày nay không chỉ là nơi tu hành, công đức, mà còn là địa chỉ du lịch văn hóa tâm linh của người dân Khánh Hòa và khách du lịch trong và ngoài nước

Nha Trang, ngày 21 tháng 09 năm 2021

Đơn vị đăng ký: Chùa Linh Sơn Pháp Ấn

Thực hiện

HỘI BẢO VỆ THIÊN NHIÊN & MÔI TRƯỜNG KHÁNH HÒA

HÌNH ẢNH CÂY GIÁ TỶ VÀ CHÙA LINH SƠN PHÁP ẨM

Hình 1: Cổng chùa Linh Sơn Pháp Âm & cây Giá tỵ

Hình 2: Cây Giá tỵ – phần gốc & chồi non

Hình 3: Cây Giá ty & phía sau gác chuông

Hình 4: Quả Cây Giá ty

Hình 5: Cây Giá ty phát hoa

Hình 6: Hoa Giá ty